

Zarys historii studiów towaroznawczych na Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu

Znajomość towarów, ocena i kształtowanie ich jakości zajmowały poczesne miejsce w Uczelni od początku jej powstania w 1926 roku jako Wyższej Szkoły Handlowej (od 1938 roku Akademii Handlowej). Problematyka ta znajdowała swe główne odbicie w takich przedmiotach, jak towaroznawstwo, technologia i dyscypliny pokrewne. Według stanu z 1939 roku wśród 6 stałych katedr istniejących w Uczelni znajdowała się Katedra Technologii i Towaroznawstwa – trzecia w kolejności ich powstawania. Wśród podstawowych przedmiotów, uwzględnianych stale w planie studiów, znajdowały się - w ujęciu ogólnym - technologia, towaroznawstwo oraz chemia. W jednowydziałowej Uczelni, z ogólnie obowiązującym planem studiów, istniały pełne warunki dla integracji wykształcenia ekonomicznego i towaroznawczego. Ranga przedmiotów towaroznawczych i pokrewnych w poznańskiej WSH, a potem AH była odzwierciedleniem przekonania, że bez znajomości towarów nie można być dobrym handlowcem.

Upaństwowienie Uczelni w 1950 roku i powołanie Wyższej Szkoły Ekonomicznej wprowadziło istotne zmiany organizacyjne i modyfikacje w procesie kształcenia. Jedną z nich było wyodrębnienie Sekcji, a potem Oddziału Towaroznawstwa na Wydziale Handlu z oddzielnym planem studiów o charakterze przyrodniczo-ekonomiczno-technicznym. Pierwsze dyplomy ukończenia I stopnia studiów

z podaniem specjalności zakresie towaroznawstwa wydano w 1951 roku, a z tytułem magistra towaroznawstwa – w 1953 r.

W 1954 roku utworzono Wydział Towaroznawstwa (obok Wydziału Finansów i Wydziału Handlu). Od tej pory towaroznawstwo stało się samodzielnym kierunkiem studiów. Pozostało nim także po 1956 roku, kiedy powołano Wydział Handlowo-Towaroznawczy z Katedrami Towaroznawstwa oraz Chemii Ogólnej (wraz z Zakładami).

W latach 60-tych opracowywano i wprowadzano nowe plany i programy studiów, a absolwenci kończyli jednolite studia z tytułem magistra towaroznawcy. Ustabilizowanie kierunku towaroznawstwa umożliwiło kadrze skoncentrowanie się na pracy naukowej co zaowocowało doktoratami i habilitacjami (wszystkie poza Uczelnią). Uzyskanie 2 nominacji profesorskich oraz nominacji na docentów i pozyskanie samodzielnych pracowników naukowych z innych Uczelni poprawiło merytoryczne i formalne możliwości naukowego rozwoju kadry.

W 1969 roku z dotychczasowych katedr Towaroznawstwa i Chemii utworzono Instytut Towaroznawstwa w ramach Wydziału Handlowo-Towaroznawczego. Już od początku lat 60 tych rozpoczęto starania o nadanie uprawnień do doktoryzowania, a więc uznania towaroznawstwa za samodzielną dyscyplinę naukową. W 1972 roku w wykazie MNSzWiT zamieszczono określenie stopnia naukowego doktora oraz doktora habilitowanego nauk towaroznawczych. Równocześnie Instytut Towaroznawstwa AE w Poznaniu uzyskał prawo nadawania stopnia doktora nauk towaroznawczych (MP Nr 11 z dnia 18.09.1972, poz. 234 i 235). Fakt ten wywarł znaczący wpływ na ożywienie

działalności naukowej i dydaktycznej Instytutu. Z uprawnień tych, do czasu ich utraty w 1986 roku, skorzystały 32 osoby, głównie pracownicy Instytutu.

W roku akademickim 1977/78 nastąpiła kolejna reorganizacja struktury Uczelni. Objęła ona również Instytut Towaroznawstwa, który przez nadanie statusu instytutu na prawach wydziału został wyodrębniony i przejął prowadzenie samodzielnego kierunku studiów. To wydzielenie Instytutu Towaroznawstwa nie spotkało się z poparciem grupy najbardziej doświadczonych pracowników naukowych Instytutu, którzy dostrzegli w tym fakcie niebezpieczeństwo zerwania dalszych więzi merytorycznych między ekonomistami i towaroznawcami.

Po dłuższych staraniach utrudnionych odejściem całej generacji pracowników naukowo-dydaktycznych na przełomie lat. siedemdziesiątych i osiemdziesiątych. a następnie wprowadzeniem stanu wojennego, przystąpiono do tworzenia zespołu ekonomistów w ramach Instytutu. Po utworzeniu Katedry Ekonomii Stosowanej. licząc na współpracę z grupą ekonomistów zajmujących się od 1977 roku ekonomią rolnictwa i gospodarką żywnościową uruchomiono w 1989 r. nową specjalność o nazwie Technologia obrotu żywnością. W oparciu o doświadczenia nagromadzone w toku tych przygotowań, przystąpiono do gruntownej reformy studiów na kierunku towaroznawstwa, przy czynnym współudziale wspomnianych grup ekonomistów i życzliwym poparciem władz Uczelni. Po przeprowadzeniu wszechstronnych dyskusji i rozważeniu szeregu wariantów zdecydowano się na utworzenie kierunku towaroznawstwa z dwiema specjalnościami: Kształtowanie i ochrona jakości oraz Agrobiznes i przekształcenie Instytutu Towaroznawstwa (na prawach Wydziału)

w Wydział Towaroznawstwa (uchwała Rady Instytutu z 32 stycznia 1992 r. oraz Senatu Uczelni z dnia 28 lutego 1992 r.). Przekształceniu Instytutu kierunkowego w Wydział towarzyszy utworzenie 4 nowych Katedr (Ekonomiki Jakości i Ubezpieczeń, Agrobiznesu, Koniunktury Gospodarczej oraz Systemów Logistycznych) w oparciu o własną kadre Uczelni oraz nowo przyjętego profesora i doktora habilitowanego. W roku 1986 Instytut Towaroznawstwa utracił uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w wyniku ubytków kadrowych, zmian ustawy o stopniach i tytułach naukowych oraz nowego określenia stopni i tytułów naukowych, zaliczającego towaroznawstwo do nauk ekonomicznych. Dzięki wykształceniu nowych doktorów habilitowanych i przyjęciu nowych pracowników z tytułami naukowymi Instytut Towaroznawstwa (na prawach wydziału) mógł wystąpić w 1991 roku o nadanie mu uprawnień do doktoryzowania z zakresu dyscypliny naukowej towaroznawstwa, a nowo utworzony Wydział Towaroznawstwa spełniał także warunki dla doktoryzowania w zakresie nauk ekonomicznych. W grudniu 1993 roku Wydział uzyskał warunki dla przeprowadzania habilitacji i otrzymał pełne uprawnienia akademickie.

Towaroznawstwo jest samodzielnym kierunkiem studiów prowadzonym na Wydziale Towaroznawstwa UEP obecnie (od roku akademickiego 2006/2007) w formie dwustopniowej na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 sierpnia 2011 roku (Dz. U. Nr 179, poz. 10427) jest zakwalifikowany do dyscyplin naukowych z dziedziny nauk ekonomicznych i obszaru nauk społecznych.